

BNR: Decizia Consiliului Concurenței legată de activitatea bancară pe piața monetară are nevoie de o serie de clarificări

Banca Națională a României (BNR) considera că decizia Consiliului Concurenței privind activitatea unor bănci pe piața monetară necesită clarificări suplimentare pentru a evita apariția unor confuzii, așteptări nerealiste sau acuzații nefondate care ar putea afecta stabilitatea financiară.

"Decizia Consiliului Concurenței legată de activitatea bancară pe piața monetară, care vizează o procedură tehnică, greu de înțeles inclusiv de către specialiști, are nevoie de o serie de clarificări pentru a nu genera confuzii suplimentare, așteptări nerealiste sau acuze nefondate cu efecte asupra stabilității financiare. În primul rând, trebuie spus că investigația nu se referă în niciun aspect la Banca Națională a României ca administrator al sistemului de tranzacționare și generator de norme și regulamente de funcționare. Cel puțin așa precizează comunicatul Consiliului Concurenței: "decizia nu a vizat reglementările sau politicile din sectorul bancar". Dar, chiar dacă nu este vizată BNR, o serie de aspecte importante din perspectiva funcției BNR trebuie clarificate, mai ales că în informațiile publice care au precedat atât decizia, cât și în comentariile ulterioare au apărut o serie de afirmații neclare și s-au ridicat întrebări legate de investigație. Acesta a fost motivul pentru care Guvernatorul BNR și alți membri ai Consiliului de administrație au căutat să clarifice o parte din aceste chestiuni apărute în raportările intermediare din timpul investigației, ca urmare a colaborării cu inspectorii de concurență", se arată în comunicatul semnat de Dan Suci, purtătorul de cuvânt al Băncii Naționale a României.

De asemenea, în document se menționează că este nevoie de clarificări pentru a nu lăsa că neclarități să genereze atât controverse neîntemeiate, așteptări nerealiste sau chiar efecte asupra stabilității financiare și asupra politicilor de creditare, importante atât pentru persoanele fizice, cât și din perspectiva economiei ca atare, prin acuze dincolo de realitatea situației.

"De exemplu, președintele Consiliului Concurenței, dl. Bogdan Chiritoiu, a precizat că decizia Consiliului (neconfirmată de instanțe) considera că (eventuală) diferență luată în discuție în ceea ce privește cotația ROBOR este de fracțiuni de procent față de un nivel presupus corect. Cu toate acestea, în diverse intervenții și comentarii din spațiul public, deja și în anumite inițiative legislative, se vorbește de diferențe de procente, cu așa zisă motivație că ROBOR ar fi crescut prea mult, prea brusc, de la 1,25% la 8,1% în doi ani. BNR a prezentat de-a lungul timpului, cât și recent, numeroase materiale care arată că, dincolo de faptul că ROBOR variaza plus/minus un punct în jurul ratei de politică monetară, creșterea, e drept, spectaculoasă, din acei ani nu poate fi imputată băncilor, cât unei situații complexe generatoare de inflație globală care a impus la rândul ei creșteri de rate de dobândă pentru toate valutele sau monedele regionale", se precizează în comunicat.

Conform purtătorului de cuvânt al BNR, alte neînțelegeri au luat amploare în discuția publică după recenta decizie de amendare a băncilor participante la fixingul ROBOR.

"Pentru corectă informare a opiniei publice este necesară clarificarea în continuare de către Consiliul Concurenței cel puțin a următoarelor aspecte de consistență logică: Dacă, așa cum susține comunicatul Consiliului din 7.06.2026, regulamentul și normele care se aplică la nivelul pieței monetare și procedurii de fixing sunt corecte, iar băncile au respectat aceste prevederi, este nevoie să se arate care sunt aspectele încălcate în Legea Concurenței și legislația internațională, maniera în care au fost nerespectate, cum s-au manifestat și dacă aceste prevederi nu intra până la urmă în conflict cu normele și regulamentele în funcțiune. Altfel, se subînțelege că regulamentul și normele contin prevederi în contradicție cu legile respective și deci declarația legată de corectitudinea regulamentelor e de neînțeles. Conform declarațiilor președintelui Consiliului Concurenței, "nu spunem că a avut loc un cartel clasic, că băncile s-au întâlnit între ele, s-au hotărât într-o după-amiaza care să fie nivelul ROBOR". Dacă ar fi fost vorba de așa ceva, aceste situații ar fi fost ușor de înțeles de oricine. Dar argumente legate de

"schimb de informatii confidentiale si strategice, în special referitoare la pret" sau de "transparenta prea mare" a tranzactiilor sunt cel puțin contradictorii, fara alte explicatii cu declaratia citata initial. Ar reiesi în mod paradoxal ca prea multa informatie si prea multa transparenta sunt considerate elemente care determina un comportament anticoncurential. Or este cunoscut faptul ca tocmai nivelul scazut de informatii si lipsa de transparenta sunt considerate elemente care altereaza climatul concurential", se arata în comunicat.

În legatura cu "fractiunile de procent" evocate de conducerea Consiliului si considerate suspecte în calculul ROBOR ca fiind determinate de comportamente neconcurentiale care au dus indicele la niveluri mai înalte, el întreaba daca trebuie clarificat cum s-a facut aceasta apreciere si care ar fi nivelul ROBOR presupus a fi corect, fata de cel publicat.

"De ce aceasta judecata nu s-ar aplica si pentru scaderea ROBOR - consistenta si îndelungata în anumiti ani în perioada investigata? Pe aceasta judecata se poate aprecia ca în anumite perioade nivelul ROBOR publicat a fost prea mic fata de cel considerat corect! Aceasta clarificare este cu atât mai necesara cu cât se accepta faptul evidenciat prin nivelul cotațiilor, ca evolutiile indicelui se înscriu de regula în intervalul de plus/minus un procent în jurul dobânzii de politica monetara. Chiar daca legislatia permite Consiliului sa evite asemenea evaluari, gravitatea deciziilor luate si comunicate cere ca opinia publica sa aiba parte de aceste clarificari suplimentare", se mentioneaza în document.

Potrivit sursei citate, Banca Nationala a României a sustinut demersul Consiliului Concurentei punând la dispozitie documentele solicitate si explicând pe larg rolul si implicarea Directiei Operatiuni de Piata în administrarea si buna functionare a pietei monetare (si valutare, acestea fiind strâns legate) în procesul de stabilire a ROBOR (si a cursului valutar).

"Monitorizarea pietei monetare si valutare si publicarea nivelurilor de referinta ale cursurilor valutare si ale ROBOR/ROBID sunt în atributiile acestei directii. De asemenea, s-a explicat rolul Directiei Supraveghere si modul de interventie al acesteia, daca variatiile ROBOR sunt mai mari de plus/minus un punct procentual fata de dobânda de politica monetara pentru o perioada mai consistenta de timp - ceea ce ar indica o disfunctie la nivelul managementului lichiditatii în banci si deci posibile probleme prudentiale. Abaterile de scurta durata, care fac parte din fluctuatiile pietei, sunt de regula corectate prin alte instrumente cum sunt cele verbale - care si ele fac parte din inventarul interventionist de politica monetara (moral suasion) - asa cum s-a întâmplat cu mult prea invocata declaratie a Guvernatorului BNR din data de 9 august 2022, "bancile au sarit calul în privinta ROBOR". Aceste clarificari ar trebui sa nu mai lase loc speculatiilor ca declaratia ar fi o dovada a suspiciunilor BNR în privinta pietei monetare! A fost un instrument legitim de reglaj, care a functionat vizibil, si nimic mai mult! Deciziile Consiliului Concurentei sunt extrem de importante si pot avea implicatii foarte serioase asupra stabilitatii financiare si apetentei pentru creditare, cu consecinte numeroase. Pentru a fi acceptate, corectate sau respinse - dupa cum va fi cazul - ele trebuie însa cât mai bine clarificate. Prea multa informatie în legatura cu aceste subiecte, orice s-ar spune, nu are cum sa nu fie binevenita!", se mai arata în comunicat.